

A-1755

INSTYTUT TURYSTYKI

KIERUNKI I ROZMIESZCZENIE WYJAZDÓW POLAKÓW W 1996 ROKU

Materiał informacyjny

Cz. II Wyjazdy zagraniczne

Opracowała: Hanna Gogolewska

Warszawa 1997

Wprowadzenie

Na polskich przejściach granicznych nie prowadzi się ewidencji wyjazdów pod kątem krajów, do których udają się Polacy przekraczający granicę. Dlatego też, określenie liczebności wyjazdów Polaków do poszczególnych krajów jest możliwe obecnie jedynie na podstawie szacunków, opartych na wynikach badań ankietowych.

Instytut Turystyki prowadzi dwa uzupełniające się i różne metodologicznie badania, charakteryzujące zagraniczne wyjazdy Polaków. Pierwsze z nich to badania ankietowe, prowadzone cyklicznie na polskich przejściach granicznych z osobami na stałe zamieszkałymi w Polsce i powracającymi do kraju po pobycie za granicą, trwającym dłużej niż jeden dzień. Tutaj przedmiotem badań są **wyjazdy zagraniczne** Polaków.*

Drugi rodzaj badań i odmienną metodę reprezentują badania ankietowe prowadzone przez Instytut Turystyki we współpracy z Ośrodkiem Badania Opinii Publicznej (OBOP), dotyczące aktywności turystycznej mieszkańców Polski, a opierające się na reprezentatywnej próbie ogólnopolskiej. Przedmiotem tych badań są **osoby uczestniczące w wyjazdach zagranicznych**. Poniżej prezentujemy pierwsze wyniki tych właśnie badań, różniące się nieco od wyników uzyskanych dzięki badaniom granicznym, głównie ze względu na zastosowane w nich różne metody i podstawy badań.

Pewnym uzupełnieniem naszych badań są informacje pochodzące z krajów recepcyjnych, mówiące o liczbie odwiedzających je Polaków, jednak należy zaznaczyć, że ze względu na dużą różnorodność tych źródeł informacji (najczęściej są to dane pochodzące z bazy rejestrowanej), są one traktowane jako dane pomocnicze, korygujące nasze wyniki.

* Opis metody patrz: Gogolewska H. *Zagraniczne podróże Polaków oraz ich wydatki ponoszone za granicą w 1996 roku*, Instytut Turystyki, Warszawa 1997.

Opis metody badawczej

Prezentowane badania, opierające się na reprezentatywnej próbie ogólnopolskiej OBOP, zostały przeprowadzone w styczniu 1997 roku. Respondentów pytano o ich udział w wyjazdach krajowych i zagranicznych, obejmujących co najmniej 1 nocleg i trwających nie dłużej niż 3 miesiące, z których powrót do domu nastąpił między 1 stycznia a 31 grudnia 1996 roku.

Jeżeli chodzi o wyjazdy zagraniczne, to opisywane podróże nie mogły być kontraktem zagranicznym, ani miejscem stałej pracy, a także miejscem stałej nauki, trwającej dłużej niż 3 miesiące w ciągu roku.

W badaniach założono próbę wielkości 3500 osób w wieku co najmniej 15 lat. Uzyskano 3338 odpowiedzi, z czego 419 (12,6%) dotyczyło uczestnictwa w wyjazdach zagranicznych.

Oszacowanie liczby turystów

Szacowanie poziomu zjawisk o charakterze masowym obciążone jest dużym ryzykiem błędu. Podobnie jest jeżeli chodzi o określanie liczby turystów, biorących udział w wyjazdach zagranicznych, trwających co najmniej 1 noc, a nie dłużej niż 1 rok (wg. definicji Światowej Organizacji Turystyki - WTO). Oszacowanie tej wielkości jest jednym z najtrudniejszych zadań stojących przed statystyką turystyki. Niemniej liczba turystów jest podstawą do oszacowania danych i określenia struktury i liczebności zagranicznych wyjazdów Polaków według krajów.

Według prezentowanych danych OBOP, w wyjazdach zagranicznych z przynajmniej jednym noclegiem, lecz trwającym krócej niż 3 miesiące, uczestniczyło w 1996 roku 12,6% badanej populacji (prawie o 1% więcej niż w roku poprzednim).

Liczba mieszkańców Polski w wieku 15 i więcej lat wynosiła według GUS w 1995 roku - 29,79 mln osób. Na tej podstawie tych informacji można oszacować, że w 1996 roku około **3,75mln Polaków** wyjechało przynajmniej raz za granicę na więcej niż jeden dzień i na krócej niż na 3 miesiące.

Wyjeżdżający za granicę w 1996 roku odbyli średnio po 2,2 takich podróży na osobę, wobec tego można przyjąć, że w 1996 roku Polacy w wieku 15 i więcej lat odbyli około 8,25 mln podróży zagranicznych. Do liczby tej należy doszacować zagraniczne wyjazdy dzieci w wieku poniżej 15 lat i w rezultacie można przyjąć z pewnym przybliżeniem, że w 1996 roku mieszkańcy Polski odbyli prawie 9 mln podróży zagranicznych, trwających dłużej niż jeden dzień i krócej niż 3 miesiące.

Szacuje się, że w 1996 roku mieszkańcy Polski odbyli łącznie blisko **9,5 mln zagranicznych podróży turystycznych**, trwających dłużej niż jeden dzień i krócej niż 1 rok (wg definicji WTO), co stanowi prawie jedną piątą (21,2%) wszystkich zagranicznych wyjazdów Polaków (44,7 mln wg GUS).

Zagraniczne wyjazdy według krajów

Tabela 1.

Rozmieszczenie zagranicznego ruchu turystycznego z Polski według krajów docelowych i liczby podróży w 1996 roku (w % i mln). Szacunki na podstawie badań ankietowych na próbie OBOP.

L.p.	Kraj docelowy	Zagraniczne podróże turystyczne	
		udział w %	liczba w mln
1	Niemcy	40,8	3,67
2	Włochy	10,8	0,97
3	Czechy	6,5	0,59
4	Austria	6,2	0,56
5	Francja	4,7	0,42
6	Kraje b. ZSRR	4,1	0,38
7	Słowacja	4,0	0,36
8	Holandia	3,1	0,28
9	W. Brytania	2,7	0,24
10	Belgia	2,5	0,23
11	Hiszpania	2,4	0,21
12	Dania	2,1	0,19
13	Węgry	1,9	0,17
14	Grecja	1,6	0,14
15	inne	6,6	0,59
Razem		100,0 %	9,00 mln

Uwagi do tabeli 1.

Uwaga 1.

Przedstawione wyniki badań dotyczą 419 odpowiedzi, charakteryzujących 679 podróży zagranicznych.

Uwaga 2.

Badania na próbie OBOP charakteryzują zagraniczne wyjazdy turystyczne z przynajmniej jednym noclegiem, trwające nie dłużej niż trzy miesiące (dla przypomnienia - w badaniach granicznych charakteryzuje się zagraniczne wyjazdy turystyczne z przynajmniej jednym noclegiem, trwające nie dłużej niż jeden rok), stąd podstawą do przeliczeń liczbowych jest tu wyszczególniona liczba 9 mln podróży zagranicznych.

Uwaga 3.

W prezentowanych badaniach wystąpiło prawdopodobnie niedoreprezentowanie wyjazdów do krajów byłego ZSRR. Poszczególne kraje tego kierunku nie mogły być przedstawione w tabeli ze względu na nikły procent odpowiedzi. Prawdopodobnie zaniżone są wyjazdy do Francji. Natomiast wyjazdy do Niemiec i Włoch wydają się być zawyżane.

Konkluzja

Przedstawione wyniki badań różnią się od wyników uzyskanych we wspomnianych wcześniej badaniach granicznych. Różnice te wynikają głównie z różnic metodologicznych obu badań, oraz wielkości próby w badaniach OBOP. Wydaje się, że dla rozpatrywania rozmieszczenia podróży w poszczególnych krajach, próba ta jest za mała, gdyż niesie za sobą ryzyko zbyt dużego błędu w przeliczeniach na liczby bezwzględne.

BIBLIOTEKA IT
Archiwum Prac
Naukowo-Badawczych